

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【萬大泰雅語】 國中學生組 編號 4 號

gagarux na sumetu' lu kunloh

yotas na a'usa' ka sun “ sumetu ” ita' itaral hiya'. yaka “ sumetu' ” ka sapu'ingan naha' ci ingkaralan. pa'agal ta' ci ingkaralan lurɪ ong! makakaca makaral ka ci'uli'. pataburax ta' hari' lurɪ' ma. cel kutux ka mpasetu' gagan naha ci ke'. minaring pakabagan, mana' ci tataburax naha' ka ci'uli' alang, bela' pasal musa' muti' mumarah ka mpasetu', lu mana' ci ke' morow kora' ka ci'ciuli' alang hiya'.

“ sumetu' ” sun hani ga, yonani la gagarux ni'. pasal musa' sumetu' ka mpasetu' hang, tehuk morow ka mpasetu' la ga, kuntana' musa' tunburax kora' ka ci'uli' la. mamaha' tunburax cincuxan ka ci'uli' ga, bali'un pahpuy sunrama' ka mami' nani'un cincuxan hang. ini' bing ci a'usa' na morow ka kankanel lu malikur i tagi cuxan la. ana rong ga ini' masti' tumos ming urɪ. hika humiri' ci gagarux ma ga, pastuxan naha' ci ke' lu mahiri' kora' ka pinmahan utux ingkaralan urɪ ma.

rex maha' tunburax, maras ci ule' naha' musa' tunburax ruma' ka nabkis alang. yotas ni hari' ga pabingun naha' ci pinah yuyuk, ungat ka pinah ga, sisable' naha' tikiy ci ara' na kahuni' yuyuk. pasba'an tunburax ka ulule'. ule' habku' hiya' ga. sisabal naha' ci paling inabal abelan. patirutun

naha' kahuni' bawi', bali'un patasasi' pu'ing na kahuni'. matatuli' mangilis ka ule' hang ga, rumow musa' gunlasuw ka asuran hang.

masu' meta' tutux ci atu' hang ga, magiy nasali' lu musa' mani' hang, pakani' ci kaca ga, ini' awaxi kora' ka aba', pak! pak! sun tumapa' ka raxal na aba' lu mani' ci nani'un la. minani' laga mahnguw tikiy nasali' hang. tana' pihngagan laga, musa' pasaring tunburax nanu' matumasu'.

tamasu' tunburax utux alang la ga, mahnguw morow tuminu' ka kankanel lu musa' mulata' ka manmalikur. murkes! murkes! ka pinmuhi', mapapalawa' masatikuk mumarah ci pinmuhi' ka cici'uli'. kuge'an kora' ka kaman rakeh, tehuk nanu' kunloh.

kunloh ci kaca, mintana' ki mara'aras kora' ka ci'uli' alang. ma'as mapapase' kunloh ci pinmuhi' naha' utux ingkaralan. moka kinloh naha' turakis ma ga, bali'un pababaxul lu panaxon naha' cacka' na pinbahlahan ka turakis. pastarilan ka turakis pinbahbahlan; cunbu' para', cunbu' mit, cunbu' rapit, cunbu' barok, sun kumaral. kaca la ga payux ka inagal asinuw nanahi' utux ingkaralan, lu ramas kora' ka pinmuhi' la ma. yonani ka gagarux na “ sumetu ” lu “ kuloh ” sinbili' na nabkis rali'.

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【萬大泰雅語】國中學生組 編號 4 號

播種和收穫的祭典

播種祭在泰雅的生活中，是一個盛大的祭典，到了播種的季節，就表示多了一歲，這是泰雅祖先算年歲的方法。要播種前，部落族人要完全聽從祭祀者的命令，祭祀者先到田裡做播種的祭儀，族人就在家裡等待祭祀者回來。

播種的前一天，婦女們要先準備當天的食物，不論男、女都不再做家裡的任何事，如果犯了禁忌，就會被詛咒，一年裡農作物都會長不好。

播種的季節，父母們也會帶著小孩一起上山跟著播種，如果小鋤頭不夠用，爸爸就折樹枝給小孩當鋤頭用，小嬰兒們則用背巾做搖籃給他們睡覺。休息時間就到工寮吃飯，但吃飯前不能洗手，只要把手裡的土和灰拍一拍就可以了，之後就開始工作直到把工作都做完。

播種季一結束，女人們就在家裡織布，男人上山打臘，直到收穫的季節，就到田裡收割，這就是播種和收穫的祭儀。